

Noord- en Oost-Nederland bevrijd

Op 30 maart 1945 trokken Canadese troepen vanuit Limburg via Duitsland de Achterhoek binnen. Van daaruit werd de bevrijding van de oostelijke en noordelijke provincies van Nederland ingezet.

De strijd verliep vrij moeizaam, niet alleen vanwege de Duitse tegenstand, maar vooral doordat er nogal wat bruggen over rivieren en kanalen opgeblazen waren. Om de Duitse vernielingen voor te zijn, werden op 8 april zeventienhonderd Franse parachutisten in Drenthe gedropt. Al snel sloten groepen Nederlandse verzetsmensen zich bij hen aan. Samen wisten zij op heel wat plekken de bruggen te redden.

Op de meeste plaatsen leverden de Duitsers weinig tegenstand meer. Van het trotse Duitse leger was in 1945 niet veel meer over. Massaal gaven de soldaten zich over, omdat ze begrepen dat ze de oorlog verloren hadden. Anderen vluchtten in allerijl voor het oorlogsgeweld uit. Vaak probeerden ze op in beslag genomen karren en fietsen nog wat oorlogsbuit mee te nemen.

Toch werd hier en daar nog zwaar gevochten, met name in en rond de steden Doetinchem, Doesburg, Zutphen, Deventer (dat op 12 april 1945 bevrijd werd) en Groningen. Veel burgers werden slachtoffer van die gevechten en heel wat huizen raakten beschadigd.

Toen Westerbork op 12 april bevrijd werd, bevonden zich daar nog 876 joden. De Canadese commandant besloot dat het beter was als zij voorlopig in het kamp bleven. Pas in juli mochten de laatsten vertrekken. Meer dan een maand hadden zij het kamp moeten delen met opgepakte NSB'ers.

In minder dan drie weken tijd werd bijna heel Noordoost-Nederland bevrijd. Alleen bij Delfzijl hielden de Duitsers twee weken langer stand, omdat de fanatieke commandant van de Duitse troepen zich niet over wilde geven.

De opmars van de geallieerden stakte bij de Grebbelinie, tussen Rhenen en het IJsselmeer. De Duitsers hadden hele stukken land onder water gezet en de verdedigingslinie versterkt. Omdat zij dreigden de dijken van de polders in Noord- en Zuid-Holland door te steken en sluisen op te blazen (wat ze in de Wieringermeer ook echt deden), zetten de geallieerden hun aanval op West-Nederland niet door. De ellende voor de bevolking zou anders niet te overzien zijn geweest.